

ХАРКІВСЬКИЙ ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.В.ДОКУЧАЄВА

На правах рукопису

КОВБАСА Ольга Олександрівна

УДК:631.158:636.2.084.1.522

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ ОПТИМІЗАЦІЇ
ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА КУКУРУДЗИ В СВИНАРСЬКИХ ПІД-
ПРИЄМСТВАХ /на прикладі спецгоспів Лісостепової
зони Полтавської області/

08.00.05 - економіка, планування, організація
управління народним господарством і його галу-
зями /сільське господарство/

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

дисертації на здобуття вченого ступеня
кандидата економічних наук

Харків 1993

115 20.10

Робота виконана у відділі економіки і організації сільськогосподарського виробництва НДІ кукурудзи /м.Дніпропетровськ/

Науковий керівник
доктор економічних наук, завідувачий відділом економіки і організації с.-г. виробництва НДІ кукурудзи,
БАКАЙ Станіслав Степанович

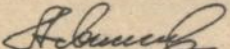
Офіційні опоненти:
Член-кореспондент УААН, доктор економічних наук,
АМБРОСОВ Володимир Якович
Доктор економічних наук, професор БЕСЕДІН Микола Олександрович

Провідне підприємство
Полтавське науково-виробниче об'єднання "Еліта"

Захист відбудеться "12" жовтня 1993 року в 12 годин
на засіданні спеціалізованої Ради К І20.2І.0І при Харківському
державному ордену Трудового Червоного Прапора аграрному університеті ім.В.В.Докучаєва за адресою:
3І2І3І, Харків, п/в "Комуніст-І", учбове містечко ХДАУ.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотечі Харківського державного аграрного університету ім.В.В.Докучаєва

Автореферат розіслано "11" жовтня 1993 року

Вчений секретар
спеціалізованої Ради А.В.Македонський

ЛНБ України ім.В.Стефаника

00802412 (H)

AB - 20. 160

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність досліджень. Нарощування виробництва сільськогосподарської продукції, здешевлення та зниження її ресурсомісткості є одним з найважливіших соціально-економічних завдань народного господарства України. Його вирішення вимагає оптимізації ресурсного забезпечення для реалізації потенціалу сучасних інтенсивних технологій.

Актуальність проблеми зростає у зв'язку з тим, що в аграрному секторі зростає дефіцит ресурсного забезпечення, стійка тенденція зменшення виробництва та окупності матеріально-грошових витрат, зниження економічної ефективності галузі, що зумовлює зниження рівня споживання населенням України продовольства, зокрема м'яса, в структурі якого свинина займає близько 40%.

Основним резервом збільшення виробництва свинини є рівень забезпеченості галузі повноцінними кормами, який значною мірою пов'язаний з нарощуванням виробництва зерна кукурудзи.

Повніше використання високого біологічного потенціалу кукурудзи вимагає не лише сприятливих ґрунтово-кліматичних умов, але й освоєння новітніх технологій на основі обґрунтування техніко-економічних та організаційних параметрів виробництва зерна, стосовно конкретних умов господарювання.

Для спеціалізованих свинарських господарств, що використовують власну кормову базу, проблема оптимізації виробництва зерна кукурудзи є особливо актуальною. Цим і зумовлена необхідність теоретичного обґрунтування прийняття практичних рішень, а отже і вибір теми дисертаційної роботи.

Мета та завдання досліджень. Метою досліджень є наукове обґрунтування організаційно-економічних параметрів моделі виробництва зерна кукурудзи для спеціалізованих свинарських господарств Лісостепової зони Полтавської області.

Базовими напрямками роботи стали дослідження закономірностей інтеграційних процесів у виробництві свинини та тенденцій динаміки виробництва кукурудзи, прогнозування оптимальних рівнів виробництва свинини на прикладі модельного /базового/ господарства в умовах переходу до ринкових відносин.

З метою наукової розробки цих напрямків передбачено ви-

рішити комплекс взаємопов'язаних питань:

визначити роль зерна кукурудзи у зміцненні кормової бази спеціалізованих свинарських господарств в умовах конкретної природно-кліматичної зони;

обґрунтувати рівень концентрації виробництва зерна кукурудзи у модельному підприємстві на основі оптимізації структури посівних площ кормових культур та оцінки ефективності технологій виробництва кукурудзи на зерно;

оптимізувати сортову структуру посівів кукурудзи на зерно з врахуванням економічної та біоенергетичної ефективності районованих гібридів;

розробити шляхи зниження ресурсо-та енергомісткості виробництва зерна кукурудзи і свинини;

обґрунтувати оптимальну потребу в ресурсному /трудові ресурси, основні та оборотні фонди/ забезпеченні ресурсозберігаючих інтенсивних технологій виробництва зерна кукурудзи.

Наукова новизна досліджень полягає в системному підході до теоретичного і практичного обґрунтування організаційно-економічних параметрів моделі виробництва зерна кукурудзи у спеціалізованих свинарських господарствах. Такі дослідження на Україні здійснено вперше.

Дослідження виконані в Інституті кукурудзи і є складовою частиною його планової науково-дослідної роботи: "Розробити перспективні моделі розвитку виробництва зерна та насіння кукурудзи в господарствах основних типів спеціалізації для Степу та Лісостепу України, які забезпечують підвищення продуктивності праці в галузі на 15-20%, зниження енергомісткості та ресурсомісткості зерна на 10-15%" /№ ДР 01870042472/.

Об'єктами досліджень взяті 23 спеціалізовані свинарські господарства Лісостепової зони Полтавської області. Поглиблені дослідження здійснено у колективному сільськогосподарському підприємстві ім.Леніна В-Багачанського району Полтавської області.

Джерелами необхідної інформації при виконанні дисертаційної роботи були річні звіти свинарських господарств Лісостепової зони Полтавської області, матеріали Міністату України

і Полтавського облстатуправління, документи первинного обліку модельного господарства, спеціальна економічна література, спостереження та експерименти автора.

Методика досліджень. Теоретичних і методологічних основ дисертаційної роботи є основні положення і категорії вітчизняної і зарубіжної економічної науки, законодавчі та нормативні документи органів управління економікою України, публікації економістів-аграрників по досліджуваній проблемі.

На захист виносяться основні організаційні, економічні і технологічні параметри та методика розробки моделі виробництва зерна кукурудзи в спеціалізованих свинарських господарствах, а саме:

економічне та біоенергетичне обґрунтування ресурсозберігачих інтенсивних технологій виробництва зерна кукурудзи. В колективному сільськогосподарському підприємстві ім.Леніна В-Багачанському районі Полтавської області кукурудза на зерно вирощується по інтенсивній технології із застосуванням двох способів збирання та подальшої доробки і зберігання врожаю. Найвища економічна ефективність виробництва досягається при закладці на зберігання зерна кукурудзи підвищеної вологості: забезпечується зниження собівартості на 20-30%. Біоенергетична оцінка ефективності варіантів інтенсивної технології також свідчить, що найефективнішим є варіант збирання врожаю підвищеної вологості з одночасним обмолотом і подрібненням зерна: енергомісткість I кормопротеїнової одиниці становить 0,5 ГДж, енергетичний коефіцієнт - 3,37, приріст валової енергії на I га - 81,3 ГДж;

рівень концентрації кукурудзи на зерно в структурі посівів кормових культур. Питома вага її повинна складати 19,3%, проти 17,3% в базовому господарстві і 12,8% в середньому по спеціалізованих господарствах Лісостепової зони Полтавської області.

Витрати в грошовому виразі на кормову одиницю при цьому зменшуються на 13,4, живої праці - на 9,6%;

економічна та біоенергетична ефективність сортової структури посівів кукурудзи на зерно в модельному господарстві. Найвищий валовий збір зерна досягається при питомій

вазі у посівах кукурудзи середньоранніх гібридів - 84%, а ранньоспілих - 16%. Максимум приросту біоенергії при використанні ранньоспілих гібридів, хоча при цьому середня врожайність знижується на 7,0%;

нормативна потреба ресурсів для найповнішого використання біокліматичного потенціалу, інтенсивних технологій вирощування, післязбиральної доробки і зберігання зерна кукурудзи. Потреба в основних фондах складає 1010 крб/га, оборотних - 120 крб/га /в цінах 1990р./, в трудових витратах - 20,8 люд-год/га.

Практична цінність роботи полягає в тому, що освоєння її висновків і пропозицій дозволить значно підвищити економічну ефективність не тільки модельного, а і всіх спеціалізованих на виробництві свинини господарств Лісостепової ґрунтово-кліматичної зони Полтавської області.

Апробація роботи. Висновки і пропозиції, що витікають з досліджень реалізовані в колективному сільськогосподарському підприємстві ім. Леніна В.Вагачанського району Полтавської області, покладені в основу рекомендацій спеціалізованим господарствам по виробництву свинини.

Основні матеріали дисертаційної роботи доповідались на науково-виробничих конференціях Полтавського сільськогосподарського інституту /1988, 1989, 1991 та 1992 р.р./, Дніпропетровського НДІ кукурудзи /1989, 1990 та 1991 р.р./ і опубліковані в 4 друкованих роботах.

Обсяг роботи. Матеріали дисертації викладено на 130 сторінках машинописного тексту, поєднують 32 таблиці, 3 малюнки, 10 додатків. Список цитованої літератури складається з 205 назв.

З М І С Т Р О Б О Т И

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету і завдання досліджень, їх наукову новітність, а також викладено пропозиції, що пропонуються до захисту.

В першому розділі "Методичні основи оптимізації організаційно-економічних моделей виробництва зерна кукурудзи" - на основі огляду літературних джерел викладено принципи системного підходу до розробки моделей сільськогосподарських під-

приємств, сутність та основні аспекти інтенсифікації аграрного виробництва, методичні принципи дослідження.

У другому розділі "Залежність економічної ефективності галузі свинарства від обсягів виробництва зерна кукурудзи" визначено потенційні можливості високоєфективного виробництва свинини в спецгоспах Лісостепової зони Полтавської області.

Оскільки середньодобові прирости свиней /при вирощуванні та відгодівлі/ у 1986-1990 рр. склали лише 280 г, період підготовки до реалізації тривав 16-20 місяців /двічі вище норми/, а на 1 ц приросту витрачалось 9,8 ц корм.од./з них 66,8% концентратів/, важливим резервом підвищення ефективності виробництва виділено повніше використання генетичного потенціалу продуктивності тварин.

Низька продуктивність тварин зумовлена недостатнім рівнем годівлі та недосконалою структурою кормового раціону.

Концентратно-коренеплодний тип годівлі свиней зумовлює необхідність первочергового розвитку виробництва зерна найпродуктивніших і найцінніших для свинарства зернових культур, зокрема кукурудзи.

Для забезпечення нормативної потреби тварин в концентрованих кормах їх виробництво необхідно збільшити на 29,7%, в т.ч. зерна кукурудзи на 47,1%. Для цього економічно доцільно площу посіву кукурудзи на зерно розширити до 17,9 тис.га. При плановій врожайності 60 ц/га валовий збір зерна кукурудзи складе 107,4 тис.т.

Наші дослідження свідчать, що при досягненні прогностичних показників посівних площ, врожайності і валових зборів зерна кукурудзи будуть створені необхідні передумови підвищення економічної ефективності свинарства на основі оптимізації структури кормової бази.

В третьому розділі "Організаційно-економічна та біологічна модель виробництва зерна кукурудзи в спеціалізованих свинарських господарствах" обґрунтовано основні параметри моделі.

Важливим фактором збільшення виробництва та підвищення якості кормів є оптимізація структури посівів та продуктивності кормових культур. Для модельного господарства оптимізація

здійснена з використанням БО.1. Умовами задачі було передбачено повне забезпечення потреби всього тваринництва господарства у кормових одиницях, перетравному протеїні, каротині та цукрі - при мінімальних питомих витратах.

Результати рішення задачі показали, що за рахунок оптимізації структури посівних площ виробництво кормових одиниць зростає на 2,2%, перетравного протеїну - на 5,3%. Збільшується до фізіологічної норми виробництво цукру та каротину.

Оптимізація структури посівних площ сприяє ресурсозбереженню: вартісні показники на 1 корм.од. знижуються на 13,4, витрати живої праці - на 9,6%.

Результати досліджень дозволяють стверджувати, що організація виробництва зерна кукурудзи в базовому підприємстві не потребує докорінної перебудови. Розроблені і перевірені у колективному сільськогосподарському підприємстві ім.Леніна організаційно-економічні та технологічні параметри виробництва зерна кукурудзи та свинини можуть бути орієнтиром для інших спецоспів Лісостепової зони Полтавської області.

В Лісостеповій зоні Полтавської області кукурудза на зерно вирощується по індустріальній, інтенсивній, енергозберігавчій та традиційній технологіям.

Оцінка біоенергетичної ефективності технології виробництва зерна кукурудзи складається у визначенні ступеню окупності витрат сукупної енергії, накопиченої у врожаї, обчисленні енергомісткості виробництва одиниці продукції /табл.1/.

У об'єкті дослідження кукурудзу на зерно вирощують по інтенсивній технології з двома способами збирання врожаю, його доробки та закладки на зберігання. Найефективніше з економічного погляду виробництво кукурудзи при закладці на зберігання зерна підвищеної вологості, що забезпечує зниження його собівартості.

Вивчення структури витрат використаної сукупної енергії по окремих статтях показує, що найвища питома вага /85-87%/ припадає на оборотні засоби: 30-40% - паливо, 40-50% - добрива, 2,5-3,5% - гербіциди /табл.2/.

Таблиця І

Витрати сукупної енергії при виробництві зерна
кукурудзи по різних технологіям в Ліссостепу
Полтавської області

Технологія	Уро- жай- ність, ц/га	Витрати сукупної енергії ГДж/га							ПММ	Всього витрат
		міне- ральні добрива	гербі- циди	навоз	наоін- ня	праця	машини	елект- ро- енергія		
Індустріальна	60,0	6,98	2,72	13,4	0,77	1,16	5,12	-	13,21	43,36
Інтенсивна	60,0	7,32	0,37	11,5	0,95	1,20	5,25	-	14,27	40,86
Енергозберігаюча	60,0	6,98	0,37	6,60	0,77	0,98	4,26	0,28	10,29	30,53
Традиційна	36,5	5,29	0,39	4,41	0,64	1,42	7,39	-	11,54	31,08

Мінімальні витрати енергії /30,53 ГДж/га/ складаються при засвоєнні енергозберігаючої технології.

Таблиця 2.

Структура витрат сукупної енергії на 1 га, %
в модельному господарстві

Показники	Штучна сушка зерна:		Зерно підвищеної		
	збирання		вологості		
	з обмо-	збирання	збирання	збирання	
	лотом	без об-	з обмо-	без обмо-	
		лоту	лоту	лотом	лоту
Машини і обладнання	16,48	14,14	12,66	9,23	
Частиня	2,78	2,47	3,78	3,50	
Добрива	12,87	38,33	58,22	54,38	
Паливо	30,20	36,20	20,20	20,02	
Електроенергія	3,22	4,51	0,01	7,60	
Пестициди	2,78	2,49	3,78	3,53	
Жива праця	1,69	1,86	1,48	1,74	
Всього	100,00	100,00	100,00	100,00	

Аналіз структури енергетичних витрат по основних групах робіт на виробництві зерна кукурудзи показав, що витрати енергії при штучному сушінні складають 35-40%, на збирання і доробку врожаю - 60-65%, а при закладці на зберігання зер-на підвищеної вологості - 50-55 та 45-50%.

Таблиця 3.

Віоенергетична ефективність варіантів інтенсивної технології виробництва в модельному господарстві

Показники	Штучна сушка		Зерно підвищеної	
	зерна		вологості	
	збирання	збирання	збирання	збирання
	з обмо-	без об-	з обмо-	без обмо-
	лотом	молоту	лотом	лоту
Витрати сукупної енергії на 1 га, ГДж	35,0	39,1	25,8	27,6
Вихід з 1 га кормопротейнових одиниць, ц	59,6	59,6	59,6	59,6

I	2	3	4	5
Вихід з зерні з 1 га енергії, ГДж				
валової	87,0	87,0	87,0	87,0
обмінної	65,5	65,5	65,5	65,5
Енергомiсткiсть 1 кормопротеї- нової одиниці, ГДж				
	0,6	0,7	0,6	0,5
Енергетичний коефіцієнт				
	2,48	2,22	3,37	3,16
Приріст валової енергії на 1 га, ГДж				
	52,1	47,9	61,3	59,5

Найбільш ефективним /табл.3/ є третій варіант технології, при якому менші сукупні витрати енергії на 1 га, більший приріст валової енергії, вище енергетичний коефіцієнт.

Біоенергетична оцінка різних варіантів технології доповнює економічну, а комплексна їх оцінка підвищує об'єктивність обґрунтування найраціональніших рівнів витрат при виробництві кукурудзи на зерно.

В зоні Лісостепу Полтавської області кукурудзу на зерно вирощують переважно з використанням гібридів середньоранньої групи стиглості /Дніпровський 273 м/. За останні 3-5 років все ширше застосовують ранньостиглі гібриди /Дніпровський 203 МВ/, які поступаються першим по продуктивності, але раніше досягають і забезпечують сухіше зерно, тобто їх виробництво менш енергомiстке.

В колективному сільськогосподарському підприємстві ім. Леніна використовують гібриди вітчизняної та зарубіжної селекції переважно середньоранньої групи стиглості. При виборі гібриду спеціалісти господарства орієнтуються на потенціальну продуктивність гібридів, не звертаючи уваги на вологість зерна при збиранні і термін дозрівання.

До енергетичної кризи в Україні порівняно незначні витрати /у вартісному вираженні/ на штучне сушіння зерна виправдовували такий підхід. Тому ранньостиглі гібриди були малорозповсюдженими. Нинішня ситуація з забезпеченням сільського господар-

ства енергетичними ресурсами, а також багаторазове підвищення цін на них не дозволяють ігнорувати резерви підвищення ефективності виробництва зерна кукурудзи за рахунок раціоналізації використання біологічного фактору, який не потребує значних додаткових витрат палива і коштів. Цим, поряд з іншими чинниками, і визначена необхідність оптимізації гібридної структури посівів /табл.4/.

Таблиця 4.

Ефективність оптимізації структури гібридів
у посівах кукурудзи на зерно

Показники	Оптимізація на максимум	
	валового збору зерна	приросту біоенергії
Питома вага гібридів, %		
ранньостиглих	16,0	100,0
середньоранніх	84,0	-
Урожайність зерна, ц/га	64,0	59,8
Валовий збір зерна, т	3996	3734
Приріст біоенергії, ГДж/га	17,0	22,5

Основним фактором вищої біоенергетичної ефективності моногібридної структури посівів є те, що у цьому випадку середня вологість зерна при збиранні становить 30,6% проти 35,2% при гібридній структурі оптимізованих на максимум валового збору зерна.

Витрати валового збору зерна пов'язані з неоптимальністю періоду збирання врожаю і помітніші при моногібридних посівах.

Технічний прогрес у сільському господарстві пов'язаний з питомим /на га / збільшенням ресурсів, підвищенням частки матеріальних витрат в загальних витратах виробництва та матеріаломісткості. Ефективним цей процес слід вважати тільки при зниженні питомих трудо-, матеріало-та енергомісткості продукції.

Однією з умов підвищення ресурсовіддачі є раціоналізація використання машино-тракторного парку спрямована на повну реалізацію потенційної продуктивності сукупних ресурсів. Раціональна структура машино-тракторного парку нерозривно пов'язана з оптимізацією структури посівних площ, технологій вирощування і збирання сільськогосподарських культур. Структурну потребу в техніці визначено на основі перспективних технологічних карт виробництва сільськогосподарської продукції, а кількісну - оптимальних термінів виконання робіт з мінімальними видатками по всьому комплексу механізованих робіт.

Загальна потреба в засобах механізації для виробництва зерна кукурудзи визначена по "піковому" або найнапруженішому періоду сільськогосподарських робіт.

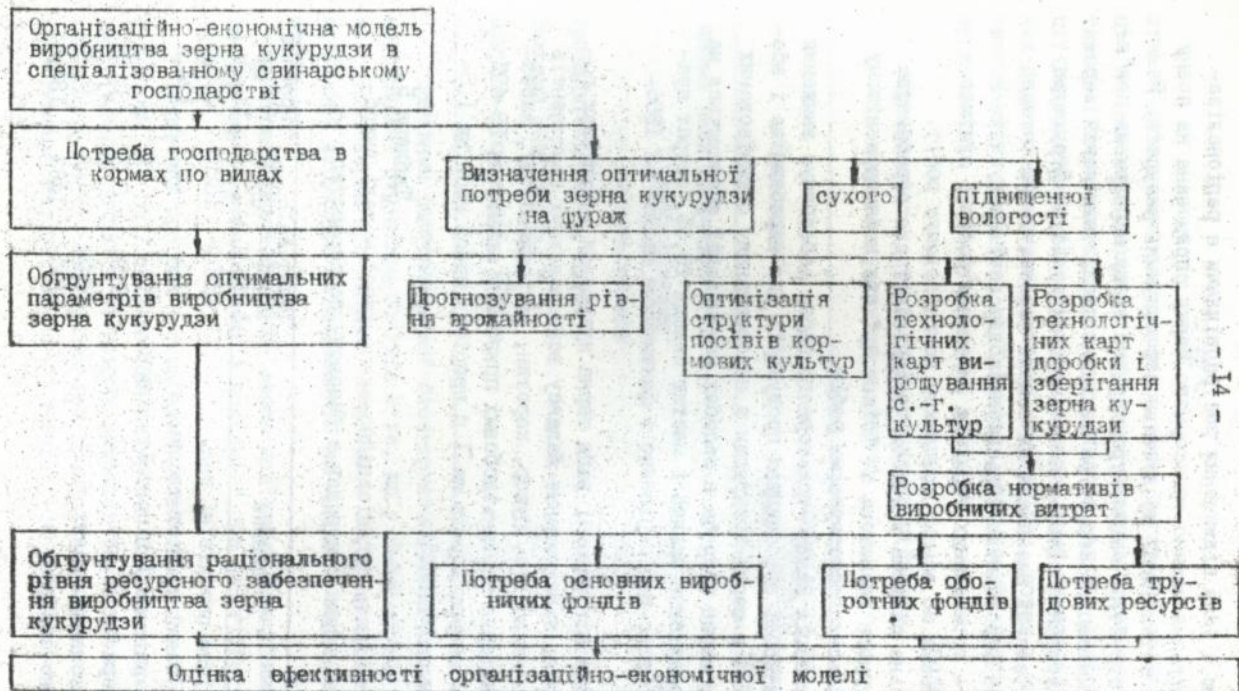
Оптимізація машино-тракторного парку забезпечує зниження ресурсомісткості виробництва продукції: для виробництва і зберігання 3744 т зерна кукурудзи з використанням оптимізованих комплектів машин потреба в засобах механізації зменшується на 52,0%, заощадження палива і мастил складе 25,0%, затрат праці - 10816 лад.-год порівняно з фактичними даними за 1986-1991 р.р.

Оптимізація питомої ваги зерна кукурудзи в раціонах годівлі тварин, забезпечення балансу всіх основних компонентів /білок, амінокислоти, цукор, каротин, мікроелементи/, забезпечує підвищення середньодобових приростів свиней на 30-40% і зниження витрат кормів на 1 ц приросту живої маси на 1,8-3,6 ц корм.од./табл.5/.

Таблиця 5.

Ефективність організаційно-економічної моделі виробництва зерна кукурудзи в базовому господарстві

Показники	Факт. за: 1981- 1990р.р.	Прог- ноз	Прогноз до фак- ту, %
Середньорічне поголів'я, гол.	13200	13200	100,0
Середньодобовий приріст тварин, г	325	445	134,8
Затрати кормів на 1 ц приросту живої маси, ц корм.од.	9,9	6,3	0,78
в т.ч. концентрованих	7,5	4,4	0,84
Виробництво свинини, т	1100	1483	134,8

Мал. 1. Схеми розробки організаційно-економічної моделі виробництва зерна кукурудзи в свинарському підприємстві

В дисертаційній роботі обґрунтована схема розробки організаційно-економічної моделі виробництва зерна кукурудзи для господарств спеціалізованих на виробництві свинини.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Забезпечення потреб України у високоякісній і дешевій свинині вимагає подальшого розвитку галузі на основі інтенсифікації, головною складовою якої є вдосконалення кормової бази. Високоєфективне виробництво є обов'язковою умовою конкурентно-спроможності спеціалізованих свинарських господарств в умовах переходу до ринкової економіки.

2. В спеціалізованих на виробництві свинини господарствах Лісостепової зони Полтавської області генетичний потенціал тварин /1981-1991 р.р./ використовується неповністю, головним чином із-за неповноцінності їх годівлі: забезпеченість кормами по поживності складала 88,9% /концентрованими - 70,3%/, середньодобові прирости становили 286 г, затрати кормів на 1 ц приросту - 10,8 ц корм.од. /концентратів - 6,5 ц корм.од./.

3. Головним фактором зниження ресурсо- і трудомісткості виробництва свинини є повноцінна годівля тварин, яка потребує інтенсифікації кормовиробництва.

4. Спеціалізовані на кормовиробництві господарства використовують переважно концентратно-коренеплодний тип годівлі тварин при істотній небалансованості раціонів. Значною мірою це є результатом низької питомої ваги у структурі кормів зерна кукурудзи /40-50% від потреби/. Згідно наших досліджень спеласпам Лісостепової зони для потреб свинарства необхідно виробляти 86,6 тис. т зерна кукурудзи, а з урахуванням потреб інших галузей тваринництва - 107,4 тис.т.

5. Біокліматичний потенціал Лісостепової зони Полтавської області забезпечує можливість досягнення врожайності зерна кукурудзи 60-70 ц/га, а освоєння інтенсивних технологій - зниження ресурсомісткості її виробництва. Практика реалізації цієї можливості пов'язана з необхідністю оптимізації системного матеріально-технічного і технологічного забезпечення господарств на основі розробки організаційно-економічної моделі виробництва кукурудзи на зерно з врахуванням спеціалізації господарств, комплексу природних, економічних, біологічних та технологічних факторів.

6. З метов підвищення практичної значності результатів досліджень поряд з натуральними і вартісними параметрами організаційно-економічної моделі, використано біоенергетичні методи оцінки технологій і технологічних операцій, гібрилів і сортової структури посівів кукурудзи на зерно.

7. Для господарств Лісостепової зони Полтавської області спеціалізованих на виробництві свинини оптимізовано питому вагу посівів кукурудзи в структурі кормових культур, вирощуємих на кормові цілі: 19,3%, проти фактичних 12,8%. Площі посіву кукурудзи розширюються головним чином за рахунок зменшення посівів озимої пшениці на кормові цілі.

8. Значним резервом підвищення продуктивності виробництва зерна кукурудзи є підбір найефективніших гібридів і оптимізація сортової структури посівів. Оптимальна сортова структура посівів кукурудзи /по критерію максимуму валового збору зерна/ повинна складати 84% під середньоранніми і 16% під ранньостиглими гібридами. Максимум приросту біоенергії /22,5 ГДж/га/ досягається при 100% посіву ранньостиглими

гібридами, хоча виробництво зерна у цьому варіанті зменшується на 7%.

9. Важливішим резервом зниження собівартості та енергомісткості є заміна штучної сушки зерна кукурудзи закладкою його на вологе зберігання: витрати на 1 ц зменшуються на 20-30%, сукупної енергії на 12,3 ГДж/га, або 36-42%.

10. Потреба в основних виробничих фондах для реалізації потенціалу інтенсивної технології виробництва зерна кукурудзи складає 1010 крб/га, оборотних - 120 крб/га /в цінах 1990р./, витратах: живої праці - 20,8 люд.-год/га. Нормативна потреба посівних площ під кукурудзу на зерно в базовому господарстві при врожайності 60 ц/га становить на 1 ц свинини 0,24 га, ріллі - 0,34 га/ц, що на 35,3% нижче фактичної за 1981-1990р.р.

11. Річний економічний ефект від впровадження організаційно-економічної моделі виробництва зерна кукурудзи у 23 спеціалізованих свинарських господарствах Лісостепової зони Полтавської області складає 1483 тис.крб. /у цінах 1990р./, заощадження трудових витрат - 502,6 тис.люд.-год.

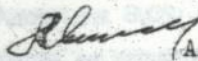
По результатах проведених досліджень опубліковані 4 наукових праці:

1. Оптимізація структури посівів зернофуражних і кормових культур в свинарському господарстві. Тези допов.п'ятої всесоюзної науково-техн.конф.молодих вчених і спеціалістів по проблемі кукурудзи. Дніпропетровськ: ВАСГНІЛ. - 1987, С.234-235.
2. Біоенергетична ефективність гібридів кукурудзи в Лісостеповій зоні Полтавщини. Тези допов.республ.науково-практ. конференції. Дніпропетровськ: ДВ АН УРСР. - 1990.С.104-105.

3. Гібрид як фактор ресурсозбереження. Тези допов. республ. науково-практ. конференції. Дніпропетровськ: ІВ АН УРСР. - 1990. С.106-109 /в співавторстві/. Дисертанту належить ідея, збір і обробка статистичного матеріалу.
4. Інтенсифікація виробництва кукурудзи на зерно в умовах науково-технічного прогресу. Тези допов. республ. науково-практ. конференції. Херсон: ІВ АН УРСР, - 1991. - С.166-167.

Відповідальний за випуск - кандидат економічних наук

професор

 (А. В. Македонський)

Ар. 28.160
Ав 28.160

Підписано по друку 5.10.93р. Формат 60x84 1/16. Папір друкарський.
Друк плоский. Умовн. друк, арк. 1. Замовлення №1148. Тираж 102.
Безкоштовно. Дільниця оперативного друку статистичного управління
Полтавської області. м. Полтава, вул. Пушкіна, 103.